

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Asan/3/2017
Identifikačné číslo spisu: 5016200351
Dátum vydania rozhodnutia: 10.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5016200351.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci sťažovateľa (v konaní žalobcu): KK MED, s.r.o., so sídlom Horný Vál 17, 010 01 Žilina, IČO: 36 734 586, zast.: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Kuric, s.r.o., so sídlom Dolný Vál 11, 010 01 Žilina, IČO: 36 841 200, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Žellova 2, 829 24 Bratislava 25, v konaní o správnej žalobe vo veciach správneho trestania, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 12. októbra 2016 č. k. 21S/71/2016-134, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 12. októbra 2016 č. k. 21S/71/2016-134 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I. Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. ZS 504/00010/2015/R zo dňa 17. februára 2016 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“) žalovaný ako správny orgán príslušný rozhodnúť na základe § 23 ods. 1 písm. e) zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 581/2004 Z.z.“) podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „Správny poriadok“) zamietol rozklad žalobcu vo veci uloženia pokuty vo výške 4.000 eur za porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 576/2004 Z.z.“) a rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Martin č. ZS 504/00010/2015 zo dňa 31. augusta 2015 (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“ resp. „prvostupňový orgán“) potvrdil.

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z. v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy a v súlade so štandardnými postupmi na výkon prevencie, štandardnými diagnostickými postupmi a štandardnými terapeutickými postupmi pri zohľadnení individuálneho stavu pacienta.

2. Prvostupňový orgán rozhodol podľa § 18 ods. 1 písm. b) bod 1 v nadväznosti na § 50 ods. 2 písm. a) zákona č. 581/2004 Z.z. vo vzťahu k žalobcovi tak, že podľa § 50 ods. 2 písm. a) a § 64 ods. 2 písm. b) zákona č. 581/2004 Z.z. žalobcovi uložil pokutu vo výške 4.000 eur za porušenie ustanovenia § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z., ktoré bolo zistené skončeným výkonom dohľadu dňa 18.12.2014 nad správnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti pánovi O. Š., narodenému v roku XXXX, naposledy bytom F. XXX, XXX XX Č. (ďalej len „pacient“) zo strany žalobcu. Porušenie zákona spočívalo v tom, že pri CT vyšetrení pacienta dňa 27.05.2013 žalobca nesprávne vyhodnotil expanzívny útvar v dolnom póle pravej obličky a uviedol nesprávny záver vyšetrenia pri technicky správnom CT vyšetrení obličiek. Obrazový záznam CT vyšetrenia podľa žalovaného jednoznačne preukázal rozsiahly tumor dolného pólu pravej obličky s centrálnou nekrózou - Bosniak IV.

3. Na základe podaného rozkladu žalobcu bolo vydané napadnuté rozhodnutie, v ktorom bolo konštatované, že žalobca porušil povinnosť poskytnúť zdravotnú starostlivosť správne a zistenia prvostupňového orgánu boli preukázané, pokuta je primeraná a riadne odôvodnená. Predsedníčka žalovaného sa nestotožnila sa s tvrdením žalobcu, že medzi vyhodnotením obrazového záznamu zo strany žalobcu a prvostupňového správneho orgánu je zhoda klasifikácie kategórie štádia nálezu - Bosniak III. CT vyšetrenie zo dňa 27.05.2013 jasne preukázalo tumor v treťom štádiu podľa TNM klasifikácie alebo IV. podľa Bosniakovej klasifikácie. TNM klasifikácia a Bosniakova klasifikácia sú dve rozdielne klasifikácie a ich jednotlivé stupne - štádia I., II., III. a IV. sa nezhodujú, štádiom III. podľa TNM klasifikácie nie je identické štádium III. podľa Bosniaka. V záznamoch zdravotnej dokumentácie žalobcu je uvedené hodnotenie útvaru Bosniak II.f/III., (komplikovaná cysta) a nie je uvedené štádium IV. podľa Bosniaka (tumor). Vzhľadom na to, že na CT zázname vyšetrenia obličky nejde o cystu, ale o solitárny útvar tumor s centrálnou nekrózou, ktorý sa žalobcovi javil ako cysta, rozhodol sa žalobca na jeho popis voliť klasifikáciu podľa Bosniaka, hoci správne mala byť na popis patologického útvaru zvolená TNM klasifikácia. TNM klasifikácia sa používa na jasné a zrozumiteľné hodnotenie nádoru ako solitárneho patologického ložiska. Bosniakova klasifikácia je určená pre zhodnotenie cýst.

4. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že zdravotná starostlivosť pacientovi bola poskytnutá nesprávne v dôsledku nesprávneho postupu žalobcu, pretože urológ dostal nesprávny diagnostický záver CT vyšetrenia v tom, že pacient má na obličke komplikovanú cystu, hoci pacient mal nefrogénny karcinóm grawitz. Prvostupňový orgán pri uložení pokuty kvalifikoval konanie účastníka po právnej stránke posúdením všetkých okolností porušenia zákona, pričom v ich vzájomnej súvislosti určil výšku pokuty, ktorá vo vzťahu k rozsahu zákonnej sadzby zohľadňuje skutočnosť, že nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti došlo k oddialeniu správneho liečebného postupu. Pacient bol nesprávnym diagnostickým záverom uvedený do omylu v tom, že má na obličke nezávažný problém. V zápisnici bolo uvedené, že rádiológ musí popísať svoje vyšetrenie zrozumiteľne pre lekára - klinika. Vyhodnotenie a záver CT vyšetrenia bol nesprávny, pri technicky správnom CT vyšetrení obličiek. Záver CT vyšetrenia je jednoznačný pre grawitz TU - štádium III., nakoľko neboli zobrazené možné metastázy, resp. Bosniak IV. klasifikácie. Predsedníčka žalovaného sa tiež nestotožnila s tvrdením žalobcu, že zistený nález popísal ako suspektnú malignitu s odporúčaním na aktívny chirurgický prístup na vylúčenie alebo potvrdenie malignity.

5. Žalobca počas výkonu dohľadu, v správnom konaní a ani v rozklade neuviedol žiadne skutočnosti alebo dôkazy, ktorými by spochybnil konštatované medicínske nedostatky v zdravotnej starostlivosti poskytnutej pacientovi, ktoré boli zistené výkonom dohľadu a neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by preukazovali alebo spochybňovali zákonnosť rozhodnutia.

II.

Konanie na správnom súde

A)

6. Žalobou podanou na Krajský súd v Žiline (ďalej len „správny súd“) 21.04.2016 sa žalobca domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie z dôvodu, že rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a zistenie skutkového stavu, z ktorého rozhodnutie vychádzalo, je v rozpore s obsahom spisov.

7. Žalobca zdôraznil, že v odbornom stanovisku prizvanej osoby z 16.09.2014 je kategória III. Bosniakovej klasifikácie charakterizovaná nesprávne, ako neurčité cystické masy so zhrubnutou nepravidelnou stenou či septami, ktoré sa vysycujú. Pokiaľ žalobca špecifikoval tento útvar kategóriou Bosniak III., nepochybne konštatoval reálnu možnosť existencie tumoru. Ďalej žalobca poukázal na to, že rovnako podstatné je aj jeho odporúčanie uvedené v popise nálezu adresované oštrujúcemu lekárovi urológovi na extirpáciu nálezu.

Vzhľadom na protichodné stanoviská týkajúce sa odbornej medicínskej problematiky, žalobca navrhol vykonať znalecké dokazovanie. Zároveň uviedol, že z hľadiska hospodárnosti nezabezpečoval sám znalecký posudok, ktorým by boli jeho tvrdenia preukázané, ale navrhol, aby bol vykonaný dôkaz - oboznámenie znaleckého posudku znaleckej organizácie - forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., ktorý je súčasťou spisu Okresného riaditeľstva PZ v Žiline, odbor kriminálnej polície pod ČVS: ORP-569/1-VYS-ZA-2015.

B)

8. Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu v zmysle žalobných dôvodov uvedených v žalobe, ako aj z dôvodov uvedených v § 195 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) v spojení s § 49 ods. 1, 2 S.s.p., pričom zistil, že žaloba nie je dôvodná a túto je potrebné zamietnuť pri aplikácii § 190 S.s.p.

9. Podľa správneho súdu v rámci vykonaného dokazovania pred správnymi orgánmi bolo preukázané porušenie povinnosti zo strany žalobcu, a to konkrétne porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. špecifikovaným spôsobom uvedeným vo výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia. Správny súd mal za to, že vo veci bol náležite zistený skutkový stav, v rámci konania správne orgány zistili všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie, za týmto účelom boli obstarané potrebné dôkazy, ktoré boli nevyhnutné na objasnenie veci a ktoré boli podkladom pre vydanie napadnutých rozhodnutí. Rozhodnutia správnych orgánov sú logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené a správny súd sa s nimi stotožnil.

10. Z predložených odborných vyjadrení vyplynul podľa správneho súdu záver, že žalobca resp. že zo strany žalobcu došlo jednoznačne k nesprávnemu vyhodnoteniu a záveru pri technicky správnom CT vyšetrení obličiek. Vyplynulo to jednak z odborného stanoviska zo dňa 16.09.2014 a aj z odborného stanoviska zo dňa 28.10.2014, kde znova doc. MUDr. Z. I. CSc. konštatoval, že vyhodnotenie CT vyšetrení bolo nesprávne. Stanovisko k pochybeniu na základe nesprávneho hodnotenia je nespochybniteľné, nález je učebnicový Grawitzov nádor v štádiu III. na vykonaných CT vyšetreniach. Pacient bol nesprávnym diagnostickým záverom uvedený do omylu, že má na obličke nezávažný problém. Tiež aj urológ dostal nesprávny záver CT vyšetrenia, čo mohlo oddialiť správny liečebný postup. Urológ nemusí vedieť hodnotiť CT vyšetrenie, nakoľko to nie je jeho špecializáciou. Odborník zároveň odporučil pre jasné a zrozumiteľné hodnotenie používať hodnotenie nádoru podľa štádií alebo podľa TNM klasifikácií.

11. Správny súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že vo vyhodnoteniach obrazového záznamu žalobcu a žalovaného je eventúalna klasifikácia kategórie nálezu u pacienta zhodná Bosniak III s ohľadom na uvedené závery odborných vyjadrení. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Szd/1/2013 - pod R 29/2014, že ak ide o odbornovo-právne otázky, Úrad pre dohľad nad

zdravotnou starostlivosťou ako orgán dohľadu je kompetentný vysloviť svoj odborný právny názor v rámci správnej úvahy. To znamená, do kompetencie úradu patrí posúdenie, či zdravotná starostlivosť bola poskytnutá správne. K uvedenému správny súd poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Szd/8/2009 zo dňa 26.11.2009. Správny orgán nevychádzal len zo svojich možností, ale v rámci konania vychádzal aj z odborného vyjadrenia tzv. konzultanta.

12. K návrhu žalobcu, aby súd vykonal dôkaz oboznámením znaleckého posudku zabezpečeného v rámci trestného konania, správny súd na pojednávaní dňa 12.10.2016 oboznámil ako listinný dôkaz znalecký posudok č. 202/2016 vyhotovený znaleckou organizáciou forensic.sk v rámci trestného konania vedeného pred OR PZ v Žiline pod ČVS: ORP-569/1-VYS-ZA-2015 v trestnej veci prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 pís. a) Trestného zákona, vo veci posúdenia poskytnutia zdravotnej starostlivosti pacientovi.

V závere znalecká organizácia konštatovala, že nenachádza postup non lege artis zo strany rádiológa MUDr. X. Z. v zmysle odborného pochybenia pri vyhodnocovaní nálezov z CT vyšetrení obličiek pacienta - popisy dňa 27.05.2013 a 12.09.2013. Rádiologický nález nasvedčoval komplikovanú cystu pravej obličky, ktorá s klinickým príznakom krvi v moči pacienta mala smerovať diferencíálne-diagnostickú úvahu urológa do možnosti prítomnosti zhubného nádoru obličky, ktorý je indikáciou na operačnú liečbu.

13. Správny súd zamietol návrhy na vykonanie dokazovania (výsluch svedkov MUDr. A. a MUDr. S., ktorí vyhotovovali znalecký posudok pre účely trestného konania, MUDr. Z., ktorý realizoval CT vyšetrenie pacienta) z dôvodu, že podľa jeho názoru by uvedené výpovede svedkov neprispeli k objasneniu veci, vzhľadom na vykonané dokazovanie jednak pred správnymi orgánmi a jednak aj pred súdom, pričom predmetom posudzovania boli výsostne odborné medicínske záležitosti, ktoré súd nie je oprávnený riešiť. Správny súd poukázal na to, že odborné vyjadrenia zo dňa 16.09.2014 a 28.10.2014 vyhotovené v rámci správneho konania prednostom kliniky rádiológie Doc. MUDr. Z. I. CSc. jednoznačne konštatujú, že vyhodnotenie CT vyšetrení bolo nesprávne, pričom už podľa prvého CT vyšetrenia došlo k nesprávnemu hodnoteniu expanzívneho útvaru v dolnom póle pravej obličky. Znalecký posudok vyhotovený v rámci trestného konania jednou vetou konštatuje, že postup zo strany rádiológa MUDr. Z. nebol non lege artis, pričom sa bližšiemu skúmaniu popisu CT vyšetrení nevenuje, tak ako tomu bolo v prípade odborných vyjadrení zadovaných v rámci správneho konania. Správny súd zhodne so žalovaným uviedol a v predmetnej veci poukazuje už na ustálenú judikatúru v obdobných veciach, že v danom prípade nebolo potrebné vychádzať ako z dôkazu zo znaleckého posudku znaleckej organizácie, ktoré bolo vykonané v rámci iného trestného konania.

14. Ďalej správny súd uviedol, že v administratívnom konaní pred žalovaným neskúma správny orgán otázku zavinenia zo strany poskytovateľa tak, ako sa táto otázka zavinenia skúma v trestnom konaní, pretože pri zistenom porušení § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. ide o zodpovednosť administratívnu. V dôsledku smrti pacienta bude predmetom trestného konania trestno-právna zodpovednosť konkrétnych osôb. V tomto smere považoval za potrebné poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Szd/1/2011 zo dňa 19.09.2012 a taktiež aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo/9/2008 zo dňa 30.10.2008, ktoré sa k predmetným skutočnostiam vyjadrovali. So znaleckým posudkom vypracovaným výlučne pre účely trestného konania nie je dobre možné sa stotožniť a akceptovať ho z hľadiska § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004, a preto je pre posudzovanie správnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti irelevantný. Zároveň správny súd zdôraznil, že ak žalobca v rámci správneho konania nesúhlasil s odborným vyjadrením, mal oprávnenie si zadovážiť postupom v zmysle zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, najmä s prihliadnutím na § 2 ods. 2 v spojení s § 12 ods. 1 citovaného zákona, znalecký posudok a predložením takéhoto znaleckého posudku by potom žalobca popri bremene tvrdenia mohol uniesť aj svoje dôkazné bremeno. Správny súd zdôraznil, že sankcia nebola žalobcovi uložená za to, že došlo nesprávnym postupom poskytnutej zdravotnej starostlivosti k úmrtiu pacienta.

III.

Kasačná sťažnosť /vyjadrenia

A)

15. Rozsudok krajského súdu napadol žalobca (ďalej len „sťažovateľ“) kasačnou sťažnosťou z 25.11.2016 (č. l. 142), v ktorej uviedol nasledovné dôvody kasačnej sťažnosti:

- krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.)

- krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.).

16. Sťažovateľ nesúhlasí s právnym posúdením a odôvodnením rozhodnutia správneho súdu a má za to, že správny súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného stavu, keď nevykonal všetky dôkazy navrhnuté účastníkom konania a obmedzil sa iba na konštatáciu, že zistený skutkový stav mu umožňuje vo veci spravodlivo rozhodnúť. V posudzovanej veci bol predložený znalecký posudok znaleckou organizáciou forensic sk, s.r.o., zo záverov ktorého vyplýva, že znalecká organizácia nenachádza zo strany rádiológa postup „non lege artis“ v zmysle odborného pochybenia pri vyhodnocovaní nálezov CT. V prejednávanej veci teda existujú dva odborné názory, ktoré sú protichodné a správny súd napriek tejto dôkaznej situácii nevykonal ďalšie navrhované dôkazy na odstránenie rozporu, ktoré majú zásadný vplyv na právne posúdenie veci.

17. Námitka sťažovateľa smeruje aj k pochybeniu správneho súdu, ktorý konštatoval, že predmetom posúdenia sú výsostne odborné medicínske záležitosti, ktoré nemá právo správny súd riešiť. Tento vyslovený názor správneho súdu je v rozpore s arbitrárnym postavením súdu, pretože ak má vydať rozhodnutie, toto musí zodpovedať stavu veci a zákonu. Súd musí jednoznačne zodpovedať na základné sporné otázky presvedčivo a zákonne a argumentácia vyššie uvedená je aj v rozpore s ustanovením § 129 S.s.p., podľa ktorého správny súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Proti každému dôkazu musí správny súd pripustiť aj dôkaz opaku, ktorý navrhuje účastník ako protistrana v konaní. Vierohodnosť dôkazov sa zisťuje v ich vzájomnej konfrontácii.

18. Podľa sťažovateľa je napadnutý rozsudok správneho súdu porušením ústavnoprávne a medzinárodnoprávne garantovaných základných princípov materiálneho právneho štátu, najmä princípu materiálnej spravodlivosti a materiálnej ochrany zákonnosti vrátane princípov riadneho a spravodlivého procesu, princípu právnej istoty a princípu predvídateľnosti práva.

Na základe vyššie uvedeného sťažovateľ navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

B)

19. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti z 25.01.2017 (č. l. 152) žalobca uviedol, že sa plne stotožňuje so záverom správneho súdu. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Szd/1/2010 z 28.07.2011, v ktorom sa konštatuje, že „súd je podaním správnej žaloby prizvaný do pozície preskúmania zákonnosti, či vyslovené odborné závery o poskytovaní zdravotnej starostlivosti boli vyslovené v súlade so zákonom alebo nie, pričom obsah týchto záverov neskúma z hľadiska odborného, ale z hľadiska právneho“. Rovnako poukázal na § 6 ods. 1 S.s.p., z ktorého vyplýva účel súdneho prieskumu rozhodnutí a tým je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia. Úlohou správneho súdu preto nebolo v prípade žalovaného posúdiť rozhodnutie a vysloviť záver, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne alebo nie, ale či prvostupňový orgán a žalovaný pri ukladaní pokuty postupovali v súlade so všetkými platnými právnymi predpismi a či je vydané rozhodnutie zákonné.

20. Skutočnosť, že správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného vychádzal zo skutkových zistení správneho orgánu, považuje žalovaný za správny, zákonný, logický postup, poukazujúc pritom na aplikáciu ustanovení S.s.p.

Žalovaný nepovažuje nevykonanie dôkazu navrhnutého sťažovateľom za pochybenie správneho súdu a tvrdí, že sťažovateľ mal možnosť využiť všetky procesné práva, ktoré mu Správny poriadok ako účastníkovi správneho konania priznáva. Sťažovateľ mal teda možnosť i právo predložiť predmetný znalecký posudok v rámci správneho konania a vnieť tak pochybnosť do zisteného skutkového stavu, s

čím by sa bol žalovaný povinný vysporiadať. Sťažovateľ však toto svoje právo v správnom konaní nevyužil. Žalovaný sa v celom rozsahu stotožňuje s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (31/2002 ZSP), podľa ktorého predmetom prieskumu môžu byť len tie námietky vznesené v žalobe, ktoré boli uplatnené v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu a s ktorými sa musel žalovaný vysporiadať.

21. Na základe vyššie uvedeného žalovaný považuje kasačnú sťažnosť za nedôvodnú. Žalovaný má za to, že správny súd úplne zistil skutkový stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Žalovaný preto navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť.

IV.

Právne názory kasačného súdu

22. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len „kasačný súd“) konajúci ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 491 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 463 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.) si osvojil záver, že kasačná sťažnosť je dôvodná a napadnutý rozsudok správneho súdu je v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. potrebné zrušiť a vec vrátiť správne súdu na ďalšie konanie.

Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol súbežne zverejnený tak na úradnej tabuli súdu ako aj na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 10. decembra 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

23. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti je v medziach uvedených v § 453 S.s.p. prieskum prípustnosti a následne dôvodnosti podanej kasačnej sťažnosti, preto kasačný súd primárne na základe dôvodov kasačnej sťažnosti preskúmal relevanciu vytýkaných nedostatkov konania správneho súdu a napadnutého rozsudku v rozsahu sťažnostných bodov.

V takto vymedzenom rámci prieskumu a pri nemennosti skutkového stavu (§ 454 v spojení s § 441 S.s.p.) o preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) kasačný súd pristúpil k prieskumu oprávnenosti vyššie uvedených dôvodov kasačnej sťažnosti.

24. V uvedenej súvislosti musí kasačný súd tiež zdôrazniť, že právo na súdnu ochranu (čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky) nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzujúcim podmienkam (čl. 51 ods. 1 ústavy). To platí aj v prípade kasačnej sťažnosti ako mimoriadneho opravného prostriedku (§ 438 ods. 1 S.s.p.), ktorý nie je možné použiť „celoplošne“ na odstránenie nespokojnosti účastníka konania s akýmkoľvek rozhodnutím správneho súdu a ktorej aplikácia môže narušiť princíp právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (§ 145 S.s.p.).

25. Pôvodná úprava súdneho prieskumu rozhodnutí správnych orgánov vrátane inštitútu opravných prostriedkov sa od účinnosti Správneho súdneho poriadku podstatne zmenila s tým, že konanie o kasačnej sťažnosti má zabezpečiť tri rozdielne úlohy, a to rýchlu a efektívnu nápravu najpodstatnejších procesných pochybení, objasnenie otázok zásadného právneho významu ako aj zjednocovanie judikatúry. Je potom na zvážení sťažovateľa vrátane zvýšeného významu úlohy kvalifikovaného právneho konania sťažovateľa (§ 5 ods. 5 v spojení s § 449 ods. 1 veta prvá S.s.p.), ktorú z uvedených úloh má ním podaná kasačná sťažnosť v správnom súdnictve plniť.

26. V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok správneho súdu, ktorým bola správna žaloba vo veciach správneho trestania zamietnutá.

27. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal nesprávnosť právneho posúdenia veci správnym súdom a porušenie práva na spravodlivý proces najmä tým, že súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, keď nevykonával ďalšie dôkazy navrhnuté sťažovateľom, aj keď na základe

predloženého znaleckého posudku z trestného konania vo veci existujú dva protichodné odborné závery, ktoré majú zásadný vplyv na právne posúdenie veci. Tieto sťažnostné body vyhodnotil kasačný súd ako dôvodné, a to s poukazom na nasledovné.

28. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že sťažovateľovi bola v správnom konaní prvostupňovým rozhodnutím uložená pokuta pre porušenie § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z. pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalobcom. V rámci konania pred prvostupňovým orgánom bolo v súlade s § 43 ods. 4 zák. č. 581/2004 Z.z. zaobstarané vyjadrenie prizvanej osoby (odborný posudok), a to odborníka v špecializovanej oblasti intervenčná rádiológia doc. MUDr. Z. I., Csc. mim. prof. z 16.09.2014 a z 28.10.2014, v ktorých prizvaná osoba konštatovala, že zo strany žalobcu došlo jednoznačne k nesprávnemu vyhodnoteniu a záveru pri technicky správnom CT vyšetrení obličiek. Stanovisko k pochybeniu na základe nesprávneho vyhodnotenia rádiológom bolo podľa jeho názoru nespochybniteľné, nález je učebnicový Grawitzov nádor v štádiu III. na vykonaných CT vyšetreniach. Pacient bol nesprávnym diagnostickým záverom uvedený do omylu, že má na obličke nezávažný problém. Tiež aj urológ dostal nesprávny záver CT vyšetrenia, čo mohlo oddialiť správny liečebný postup.

29. V konaní pred správnym súdom žalobca navrhol ako dôkaz vykonať znalecký posudok znaleckej organizácie forensic sk, s.r.o. č. 202/2016 z 09.08.2016, ktorý bol vypracovaný na účely trestného konania vedeného pred OR PZ v Žiline pod ČVS: ORP-569/1-VYS-ZA-2015 v trestnej veci prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 pís. a) Trestného zákona. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že tento dôkaz bol správnym súdom vykonaný na pojednávaní dňa 12.10.2016, a to čítaním jeho záverečnej časti (jednotlivé otázky a odpovede na ne). V tomto znaleckom posudku bolo konštatované, že znalecká organizácia nenachádza u žalobcu postup non lege artis (nesprávny diagnostický postup) zo strany rádiológa v zmysle odborného pochybenia pri vyhodnocovaní nálezov z CT vyšetrení obličiek pacienta (popisy v dňoch 27.05.2013 a 12.09.2013). Rádiologický nález svedčil pre komplikovanú cystu pravej obličky.

Na pojednávaní sťažovateľ zároveň navrhol vykonať dokazovanie a to výsluchom svedkov MUDr. X. Z. (rádiológa), MUDr. E. A. a MUDr. A. S., ktoré správny súd zamietol.

30. Kasačnú sťažnosť založil sťažovateľ na námietke, že správny súd obmedzil na konštatáciu, že mu zistený skutkový stav umožňuje spravodlivo rozhodnúť, aj keď sa závery znaleckého posudku a odborného vyjadrenia si odporujú práve v posúdení otázky non lege artis postupu rádiológa pri vyhodnocovaní CT vyšetrenia pacienta. Sťažovateľ videl pochybenie správneho súdu aj v konštatovaní, že predmetom posúdenia sú odborné medicínske otázky, ktoré nemá právo správny súd riešiť, pričom sťažovateľ dôvodil, že správny súd musí jednoznačne zodpovedať základné sporné otázky presvedčivo a zákonne a má rešpektovať ustanovenie § 129 S.s.p.

31. Správny súd v napadnutom rozsudku k uvedenému rozporu medzi odbornými vyjadreniami a znaleckým posudkom uviedol, že znalecký posudok vyhotovený v rámci trestného konania jednou vetou konštatuje, že postup zo strany rádiológa nebol non lege artis, pričom sa bližšie skúmaniu - popisu CT vyšetrení nevenuje, tak ako tomu bolo v prípade odborných vyjadrení zadovaných v rámci správneho konania. Podľa správneho súdu v danom prípade nebolo potrebné vychádzať ako z dôkazu zo znaleckého posudku znaleckej organizácie, ktoré bolo vykonané v rámci iného trestného konania, pričom v administratívnom konaní pred žalovaným neskúma správny orgán otázku zavinenia zo strany poskytovateľa tak, ako sa táto otázka zavinenia skúma v trestnom konaní, pretože pri zistenom porušení § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. ide o zodpovednosť administratívnu. Znalecký posudok vypracovaný výlučne pre účely trestného konania je z hľadiska § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. pre posudzovanie správnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti irelevantný.

32. S týmto záverom správneho súdu sa kasačný súd nemohol stotožniť. Správny súd vec nesprávne právne posúdil, keď a priori vylúčil predmetný znalecký posudok ako pre vec irelevantný dôkaz len z dôvodu, že ide o znalecký posudok z trestného konania, aj keď sa obsahovo prelína s odbornými stanoviskami vo veci postupu rádiológa vypracovanými na účely správneho konania.

33. Kasačný súd si plne uvedomuje rozdielnosť administratívnoprávnej a trestnoprávnej zodpovednosti (ako na to poukázal aj správny súd pri odkaze na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Szd/1/2011 a 4Sžso/9/2008). Bezpochyby je pravdou, že pri posudzovaní zodpovednosti za porušenie § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z. sa neskúma na rozdiel od trestného konania zavinenie zo strany poskytovateľa zdravotnej starostlivosti na vzniknutom škodlivom následku, nakoľko ide o administratívnoprávnu zodpovednosť za správne poskytnutú zdravotnú starostlivosť. Rovnako si je kasačný súd vedomý, že sankcia za porušenie povinnosti v prejednávanej príhode nebola uložená za to, že došlo nesprávnym postupom pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti k úmrtiu pacienta, čo bolo predmetom skúmania v trestnom konaní a za týmto účelom bol aj vypracovaný znalecký posudok.

34. Aj napriek týmto skutočnostiam je však treba mať na zreteli, že rozhodnutie správneho orgánu musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci (§ 3 ods. 4 Správneho poriadku) a je povinnosťou správneho súdu na riadne zistenie skutkového stavu dohliadať. Za týmto účelom je správny súd v konaní o správnej žalobe vo veciach správneho trestania oprávnený doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy (§ 197 S.s.p.). Správny súd tak urobil, keď na pojednávaní oboznámil podstatný obsah a závery znaleckého posudku znaleckej organizácie forensic sk, s.r.o., ktorého súčasťou je zdôvodnené vyjadrenie znalca, že pri CT vyšetrení pacienta nebol zistený non lege ratis postup rádiológa. Inými slovami znalec konštatuje, že rádiológ žalobcu vyhodnotil CT vyšetrenie správne, z čoho logicky plynie, že lekárska starostlivosť podľa znalca nebola pacientovi poskytnutá nesprávne. V tomto zmysle znalecký posudok odporuje záverom žalovaného opretým o odborné stanoviská doc. MUDr. Z. I., Csc.

35. Správny súd uvedené skutkové zistenia vyhodnotil tak, že znalecký posudok sa bližšie skúmaniu popisu CT vyšetrení na rozdiel od spomenutých odborných vyjadrení nevenuje, s čím možno súhlasiť. Kasačný súd však nesúhlasí s vyvodením záveru o neakceptovateľnosti predmetného znaleckého posudku z hľadiska ustanovenia § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z., pretože aj keď bol posudok vypracovaný na účely trestného konania, úsudok znalca bezpochyby má s ohľadom na svoj obsah relevanciu aj pre administratívne konanie.

36. Kasačný súd súhlasí s názorom správneho súdu, že sťažovateľ si mohol v správnom konaní zaobstarať znalecký posudok, pokiaľ nesúhlasil so závermi odborného vyjadrenia. To však neznamená, že keď sťažovateľ predložil znalecký posudok až v konaní pred súdom, nebolo povinnosťou správneho súdu sa s týmto posudkom vecne vysporiadať a pokúsiť sa odstrániť rozpory v záveroch odborných stanovísk.

37. K námietke žalovaného, že v žalobe možno uplatniť len tie dôkazy, ktoré boli predmetom odvolania, ktorú oprel o právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozhodnutí 31/2002 ZSP, kasačný súd uvádza, že toto rozhodnutie sa týkalo daňového konania (nie správneho trestania) a bolo vydané za inej procesnej situácie a v inom hmotnoprávnom prostredí. Kasačný súd dodáva, že sťažovateľ počas celého správneho i súdneho konania trval na tom, že bol nesprávne vyhodnotený postup žalovaného ako non lege artis, o čom predložil v súdnom konaní nový podporný dôkaz odporujúci záverom žalovaného.

38. Čo sa týka rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktoré odkázal správny súd, že žalovaný ako orgán dohľadu je kompetentný vysloviť svoj odborný právny názor v rámci správnej úvahy, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne (sp. zn. 8Szd/1/2013 a sp. zn. 3Szd/8/2009), kasačný súd uvádza, že nepopiera túto kompetenciu žalovaného, avšak pri ukladaní sankcie za správny delikt má správny súd v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd plnú jurisdikciu, a preto sa mal vecne vysporiadať s dôkazom, ktorý bol v súdnom konaní predložený.

39. V tejto súvislosti považuje kasačný súd za potrebné poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. mája 2017 sp. zn. 3Sžo/128/2015 (R 1/2018), z ktorého vyplýva: „I. Oblasť správneho trestania je sférou, v ktorej sa uplatňuje plná jurisdikcia správneho súdu preskúmavajúceho administratívne rozhodnutie sankčného charakteru. Uvedená požiadavka vyplýva z

interpretácie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. Žalobca je vo veciach správnych deliktov oprávnený uviesť a poukázať v žalobe i na taký dôkaz, pre ktorý považuje napadnuté rozhodnutie správneho orgánu za nezákonné a nebráni tomu ani skutočnosť, že ho neuplatnil v odvolacom správnom konaní, resp. rozkladovom konaní, ak tak objektívne nemohol urobiť. Krajský súd preto postupoval súladne so zákonom, keď sa s takto označeným dôkazom v žalobe žalobcu riadne v rámci súdneho prieskumu vysporiadal."

40. V dôkaznej situácii, ktorá v konaní nastala, preto nemožno s poukazom na vyššie uvedené ako správny hodnotiť postup správneho súdu, ktorý vo veci ustálil, že skutkový stav je spoľahlivo zistený a umožňuje mu vo veci spravodlivo rozhodnúť.

41. Kasačný súd po preskúmaní dôvodov podanej kasačnej sťažnosti konštatuje, že všetky hore uvedené právne závery kasačného súdu jednoznačne preukazujú dôvodnosť podanej kasačnej sťažnosti.

42. V tomto smere kasačný súd považuje za potrebné poukázať aj na charakter kasačného konania, resp. kasačnej sťažnosti ako opravného prostriedku, ktorý smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu, a preto nie je možné konaním pred kasačným súdom (okrem výnimočných prípadov) nahrádzať konanie pred správny súd ako súdom prvej inštancie. Každá skutková a právna otázka, ktorá je v prejednávanej veci rozhodujúca a relevantným spôsobom namietaná, musí byť predmetom posúdenia správny súdom. Vzhľadom na to, že kasačný súd nie je oprávnený nahrádzať postupy správneho súdu v konaní, dospel kasačný súd na základe vyššie uvedeného k záveru, že napadnutý rozsudok správneho súdu je potrebné v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Iný postup by vzhľadom na okolnosti prípadu bol v rozpore so zásadou denegatio iustitiae - odopretie spravodlivého súdu, čo by znamenalo porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zakotveného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 462 ods. 1 S.s.p. ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

43. V ďalšom konaní bude preto úlohou správneho súdu, aby sa v zmysle vyššie uvedených právnych názorov konajúceho kasačného súdu (§ 469 S.s.p.) pokúsil vyjasniť dôvod rozporu odborných názorov v znaleckom posudku a odborných vyjadreniach vo veci posúdenia non lege artis postupu rádiológa pri CT vyšetrení pacienta a tento rozpor v súdnom konaní odstrániť ich vzájomnou konfrontáciou, či už uložením povinnosti žalovanému, aby sa k záverom znaleckého posudku vecne vyjadril alebo prípadným výsluchom znalcov, resp. prizvanej osoby.

44. Kasačný súd záverom poukazuje na ustanovenia § 194 a nasl. S.s.p. upravujúce konanie o správnej žalobe vo veciach správneho trestania, ktoré sú bezpochyby aplikovateľné v prejednávanej veci.

45. O trovách kasačného konania rozhodne s poukazom na § 467 ods. 3 S.s.p. správny súd.

Podľa § 467 ods. 3 S.s.p. ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 438 v spojení s § 439 S.s.p.).